

Zrozum rysunki dziecka, czyli jak interpretować rysunki małych dzieci

Każde dziecko rysuje, uczy się, odkrywa samo siebie i eksperymentuje przez rysunek wszystkie życiowe kwestie. Sprawdza się i buduje własne "ja". Przez akt graficzny wyraża własny świat emocjonalny. Rysunek sam w sobie stanowi cały wszechświat, który ewoluuje, w miarę jak dziecko nabiera świadomości i się zmienia. Odnajdujemy w nim ukryte pytania, radości, lęki, miłość i strach.

Dziecku brakuje słów, by wyrazić to, co czuje. Rysunek przemawia w sposób swobodny i dogłębny za pośrednictwem wielkich symboli, takich jak słońce, woda, drzewo czy dom. Dlatego tak bardzo ważna jest reakcja na rysunek. W rzeczywistości bowiem, ofiarowując obrazek, dziecko przekazuje nam przesłanie, oddaje się – jest to akt miłości.

Analizując pracę plastyczną dziecka bierzemy pod uwagę:

- kolorystykę,
- poziom staranności pracy,
- dynamikę kreski i rytm w ekspresji,
- kolejność rysowania poszczególnych postaci, ich umiejscowienie na kartce,
- proporcje oraz ilość szczegółów.

Kolorystyka rysunków dzieci

Dziecko, które skończyło 5 lat, rysując, używa minimum 5-7 kolorów. Jeśli wybiera barwy jasne, ciepłe, możemy sądzić, że jest w pogodnym nastroju. Jeśli w jego paletce stale (np. przez wiele tygodni) dominują czernie i szarości – mimo iż wcześniej używało innych kolorów – może to świadczyć o tym, że dziecko odczuwa niepokój czy niepewność. Jeśli dziecko stale używa jednego, tego samego koloru, mimo iż ma do dyspozycji wiele innych barw - jest to dla nas dodatkowe źródło informacji o jego emocjach lub problemach.

Znaczenie kolorów kredek:

Szary – dziecko odczuwa lęk, niepokój oraz brak pewności siebie

Czarny – dziecko ma poczucie zagrożenia, tłumi swoją agresję

Czerwony - pobudzający, wyrażający potrzeby i pragnienia, choć może również mówić o agresji i gniewie. Często bywa używany przez dzieci przed szóstym rokiem życia, kiedy jeszcze nie potrafią panować nad swoimi popędami, może również oznaczać potrzebę ruchu

Fiolet - symbolizuje sprzeczne popędy, niepokój czy poszukiwanie czegoś innego, nietuzinkowego

Różowy – spontaniczność, spokój, równowaga

Pomarańczowy – pobudzenie wewnętrzne

Żółty - ciepło, radość, optymizm. To pragnienie pójścia własną drogą

Ciemno niebieski – dziecko próbuje kontrolować własne emocje

Ciemno zielony – dziecko jest wrażliwe, zwłaszcza na sytuacje jakie dostrzega w otaczającym go świecie

Jasno zielony – dziecko jest wyciszone, zrównoważone

Biały – dziecko lękliwe, przestraszone

Brązowy - ubożenie życia emocjonalnego, cofanie się. Kolor odwrotu do przeszłości. Osoba „brązowa” to brak bezpieczeństwa z jej strony.

Kolor może podlegać interpretacji tylko wtedy, gdy pojawia się często i w wielu rysunkach dziecka. Pamiętajmy też, że same w sobie kolory nie powiedzą nam wszystkiego, stanowią tylko pewien punkt odniesienia.

Poziom staranności

Biorąc pod uwagę ten czynnik pamiętajmy o podstawowym kryterium, jakim jest wiek dziecka, ale też o jego umiejętnościach i nastawieniu do rysowania. Jeśli praca jest bardzo dokładna, dopracowana i pełna szczegółów świadczyć może o wszechstronnym, prawidłowym rozwoju społecznym oraz emocjonalnym dziecka. Jeśli natomiast rysunki zazwyczaj są niestaranne, tworzone w chaotyczny sposób może stanowić to pewien sygnał występowania problemów emocjonalnych.

Dynamika kreski i rytm w ekspresji

Linia długa, rysowana z rozmachem, o dużym nacisku – energia, odwaga, pewność siebie, czasem gwałtowność malarza (ekstrawertyzm). Słaby nacisk kredki może świadczyć o nieśmiałości, łagodności, czasami nerwicy i wysokim niepokojem.

Kolejność rysowania poszczególnych postaci, ich umiejscowienie na kartce

- Pierwsza postać i często największa to osoba dla dziecka najważniejsza.
- Postaci mniej ważne są pomniejszane lub czasami pomijane.
- Postać bogato ozdabiana to postać, z którą dziecko jest najsilniej związane emocjonalnie.
- Usytuowanie postaci względem siebie wskazuje na relacje kto jest dla dziecka bliski a kto nie.

Umiejscowienie rysunku na kartce:

To w jaki sposób dziecko wypełnia czystą kartkę rysunkiem, symbolicznie odnosi się do tego jaką przestrzeń zajmuje w rzeczywistości. Jedne dzieci z rozmachem wypełniają całą możliwą przestrzeń, inne ograniczają się do wybranych miejsc na kartce.

- Rysowanie na górze kartki mówi o idealizmie lub marzeniach, bogatej wyobraźni.
- Środek kartki wskazuje, że dziecko jest zadowolone i akceptuje swoją rzeczywistość. Świadczy o zrównoważeniu i harmonii.

- Dolny pas cechuje dzieci zmęczone, często przygnębione.
- Pas górny to wracanie myślami do przeszłości.
- Dolny, lewy pas ujawnia wewnętrzne skrępowanie.
- Prawy pas to wybieganie myślami w przyszłość.

Proporcje oraz ilość szczegółów

- Dwulatki stawiają pierwsze bazgroły. Wypełniają kartkę kreskami, kropkami i krzyżykami. Próbuje zamykać koła (2,5 - 3 lata).
- Dzieła 3 – latka to zwykle „głowonogi” i „głowotułowia” przypominające z czasem coraz bardziej postacie ludzkie.
- Stopniowo (w wieku 4-5 lat) pojawia się więcej szczegółów (kwiaty, drzewa, słońce itp.). Na rysunkach do tego czasu może jednak nie być proporcji
- Proporcja w rysunkach pojawia się już u dzieci sześciolatków, wyrażających przestrzeń w formie układów pasowych. To co może tutaj niepokoić, to np. brak szczegółów w pracach dzieci starszych (5-6 latki).

Na co jeszcze zwrócić uwagę?

Istotnym diagnostycznie rysunkiem jest rysunek rodziny (przedstawiający relacje rodzinne) oraz rysunek drzewa (przedstawiający cechy osobowości).

*Literatura „Zrozum rysunki dziecka” Chermet-Carroy Sylvie

Opr. Magdalena Wierdak